

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 9 - שנת תשפ”א גיליון ”וישב” - כו' כסלו תשפ”א, 12 לדצמבר 2020)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף-חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”וישב” - תנ”ך בגובה העיניים

לאחרונה עלתה למסכי הטלביזיה, העונה החדשה בסדרה **”הכתר”**. סדרה העוסקת בעלילות משפחת המלוכה האנגלית. למותר לציין שלא כל מה שמוצג שם אכן מחמיא לרוזנים ולנסיכים למיניהם ולכן מפעיל בית המלוכה עיתונאים, סופרים ויחצ”נים, כדי להיאבק ברכילות ולנסות לשמור על תדמיתו ה”נקה”, המכובדת והמלכותית (לכאורה...).

פרשתנו פרשת ”וישב”, עוסקת ב”משפחה הראשונה” של עם ישראל - משפחת יעקב ובניו. המשפחה שכל ילדיה היו יהודים והיא אבן היסוד לתקומתנו, כעם.

בפרשתנו, מגיעה המשפחה לאחת מנקודות השפל הגדולות שלה. בְּנֵי יַעֲקֹב, מוכרים את יוסף **אחיהם** לעבד, תוך שהם משקרים ליעקב אביהם ורומזים לו: **”טָרַף טָרַף יוֹסֵף”** (בראשית לז, לג). ובכך **”דנים”** אותו לעשרות שנים של צער, כאב ושכול.

והנה, לא רק שהתורה לא מסתירה מאיתנו את החטא הזה (כפי שכל משפחת מלוכה היתה ודאי עושה), אלא היא אף מפרסמת אותו בראש כל חוצות, לדורי דורות.

כל שנה אנו קוראים את המעשה הנורא הזה בציבור מעל בימת בית הכנסת וכל ילד בגן, גדל על המעשה הזה, כחלק מ”סיפורי האבות”.

בניגוד לדתות אחרות המציגות את מנהיגיהן כ”קדושים”, מציגה תורת ישראל את מנהיגי העם כאנשים אנושיים - ילודי אשה בעלי יצרים, שלפעמים גם טועים וגם חוטאים. **”עיין ערך”** חטאיהם של אדם הראשון, ראובן, יהודה, משה רבנו, שאול, דוד המלך ועוד...

בשולי הדברים נעיר, כי משה רבנו שעשה ניסים רבים, לא עשה זאת כדי **”למתג”** את עצמו כ”קדוש” או כעושה ניסים, אלא כשליחו של הקב”ה ה-כל יכול”, בבחינת: **”וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי אֱלֹהֵי ה'”** (שמות ז, ה ועוד). וכאשר נביא עושה ניסים, הוא עושה זאת כדי לאמת את שליחותו ואת מסריו, כנביא ה’.

אם כך, במה גדולתם של אבות האומה? מדוע הקב”ה בחר בהם כמנהיגים ומדוע הוא רואה בהם את שליחיו ומוכן להתנבא אליהם!?

ספר בראשית איננו מיתולוגיה וגם לא אופרת סבון, או טלנובלה. הוא לא מתמקד דווקא במלחמות, בכיבושים ובצבירת הון. הוא כן מספר לנו, איך אנשים גדולים, מתנהגים ברגעים הקשים של חיי היום יום.

גדולתם של אבות האומה ומנהיגיה, היא דוקא באנושיותם, בחיי היום יום שלהם. ביכולתם לעשות חסד, להיות אנשי אמת ולקחת אחריות על מעשיהם.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

כך אנו לומדים מאברהם את מידות החסד, הצדק והענווה. את העמידה על האמת (הויכוח עם הקב"ה על סדום), את האחריות למשפחה (חילוץ לוט מארבעת המלכים) ועוד.

נכון, היו גם מלחמות והיה גם רכוש רב, והיו גם מתחים פנימיים ואולי גם תככים במשפחה (הגר מול שרה וישמעאל מול יצחק). מחד, הכתוב מספר לנו על הכל ואינו מסתיר או מכסה מאומה. אולם מאידך, התורה מדגישה את העיקר - את ההתנהגות האנושית.

מכאן נעבור ליעקב אבינו. התורה מקדישה פסוקים רבים כדי לספר לנו על התנהלותו הגאה, הישרה וההגונה מול דודו וחותנו - לבן הרמאי. על עבודה קשה של 20 שנה מול מעביד קשה, רע ונצלן. ובכל זאת, הכל מתוך נאמנות ואחריות גמורה.

וכעת נעבור לפרשתנו - פרשת מכירת יוסף. בתוך כל החושך הזה ישן שתי נקודות אור אנושיות. ראובן ויהודה, כל אחד בדרכו, מנסים להציל את יוסף ממוות. ראובן מציע להשליך את יוסף לבור ומתכנן לחזור ולהוציא אותו משם. ואילו יהודה שלא היה בסוד העניינים, מציע להוציא את יוסף מן הבור ולמכור אותו לעבד, במקום להרוג אותו. ככתוב: "וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל אֶחָיו מִה בָּצַע כִּי נִהְרַג אֶת אֶחָינוּ... לָכוּ וְנִמְכְּרֵנוּ לְיִשְׁמָעֵאלִים וְנִדְנוּ אֶל תְּהֵי בּוֹ כִּי אֶחָינוּ בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו" (בראשית לז, כו-כז).

נקודת האור הנוספת עליה עמדנו בגליון הקודם, היא יכולתו של יוסף להכיל, להבליג ולסלוח לאחיו. כך מרפא יוסף את השבר במשפחה, מְאַחַד את המשפחה/עם ומונע מלחמת אחים לדורות (בסוף פרשת ויחי).

התורה פּוֹרְשֶׁת בפנינו בצורה גלויה את חייהם של אבות האומה - על חטאיהם וטעויותיהם וגם על חרטתם, תשובתם ותיקונם, כדי שנלמד מהם מה לעשות וגם מה לא לעשות.

האם עלינו לקרוא את התנ"ך ולבחון את אבות האומה "בגובה העיניים" שלנו?!

כן ולא. מחד, לבחון את הטוב ואת הרע וללמוד מכך לחיינו. ומאידך, לשמור על כבודם. עלינו לזכור, כי מדובר באנשים שהקב"ה בכבודו ובעצמו כיבד אותם. דיבר איתם ונתן להם תפקידים חשובים בחיי העולם והעם. אולי דווקא בזכות השבר והתיקון.

כפי שאנו רואים לדוגמה אצל יהודה, שמכר את יוסף, חטא (לכאורה) עם תמר ובסופו של דבר, התמנה להיות "אבי המלוכה" בעם ישראל.

נחתום את מאמרנו, בנושא האחוה והמשפחה.

בימים אלה אנו חוגגים את חג החנוכה. חג בו עם ישראל התאחד תחת הנהגתו של בית חשמונאי, נלחם במסירות נפש וניצח את האימפריה היוונית. כדברי הרמב"ם:

בבית שני כשמלכו יון גזרו גזרות על ישראל ובטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות... ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות וטמאו הטהרות... עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם. וגברו בני חשמונאי הכהנים הגדולים והרגום והושיעו ישראל מידם והעמידו מלך מן הכהנים וחזרה מלכות לישראל יתר על מאתים שנה עד **החורבן השני** (הלכות מגילה וחנוכה פרק ג, א).

"נקודה טובה" – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אולם, סופו של הניצחון הזה, של המלכות שחזרה לישראל למשך יותר מ- 200 שנה ושל בית חשמונאי עצמו, היה עגום מאד. **ריב האחים בין הורקנוס ואריסטובלוס בניה של שלומציון המלכה**, הביא לסוף שלטונו של בית חשמונאי ולשיעבוד של עם ישראל לרומי ולבית הורדוס.

גם כיום אנו נמצאים בתקופה של חיכוכים רבים בין הזרמים והקבוצות השונות בעם. הלוואי ונלמד את הלקח מפרשתנו ונדע לנהל את הויכוחים והקונפליקטים תוך שמירה על האחווה: **"כִּי אֲנָשִׁים אַחִים אֲנַחְנוּ"** (בראשית יג, ח).

הברכת שבת שלום

אשה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**